

Staro

Bos- en natuurbeheer

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Rijksweg te Molenhoek

Juni 2007

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Rijksweg te Molenhoek

Juni 2007

Rapportnummer: P07-0065

In opdracht van: Bureau Verkuylen bv

Uitgevoerd door: Staro Bos- en natuurbeheer
Watmolen 29
5421 LJ Gemert

tel. 0492-450161
fax. 0492-450162

www.starobeheer.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wet en regelgeving	3
2.1	Flora- en faunawet	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Ecologische Hoofdstructuur	4
3	Onderzoek	5
3.1	Methode	5
3.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	6
3.3	Bronnenonderzoek	8
3.4	Beschermde soorten	10
4	Effecten	13
4.1	Geplande ingreep	13
4.2	Effecten op beschermde soorten	13
4.3	Effecten op beschermde gebieden	14
4.4	Gedragscode	14
4.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	14
5	Conclusies	16
	Literatuurlijst	17
	Bijlage 1	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de toekomst wordt op de onderzoekslocatie de bouw van nieuwe woningen voorzien. Op dit moment is de projectlocatie bebouwd met een kassencomplex en een woonhuis (beide leegstaand). Naast deze leegstaande bebouwing is er tevens een schuurtje aanwezig welke dient als verblijfplaats voor enkele schapen. De onderzoekslocatie bestaat verder nog uit enkele grasveldjes (ruig en kort gegraasd) en enkele (fruit)bomen.

In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van Bureau Verkuylen bv heeft derhalve in juni 2007 (week 24) een onderzoek plaatsgevonden in het gebied aan de Rijksweg te Molenhoek.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de in Nederland geldende wet- en regelgeving op het gebied van beschermde planten, dieren en natuurgebieden. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 4. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Wet en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet (Bron: Ministerie van LNV)

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998 (Bron: Ministerie van LNV)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

2.3 **Ecologische Hoofdstructuur** (Bron: Ministerie van LNV)

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.

3 Onderzoek

3.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de provincies Gelderland en Limburg in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

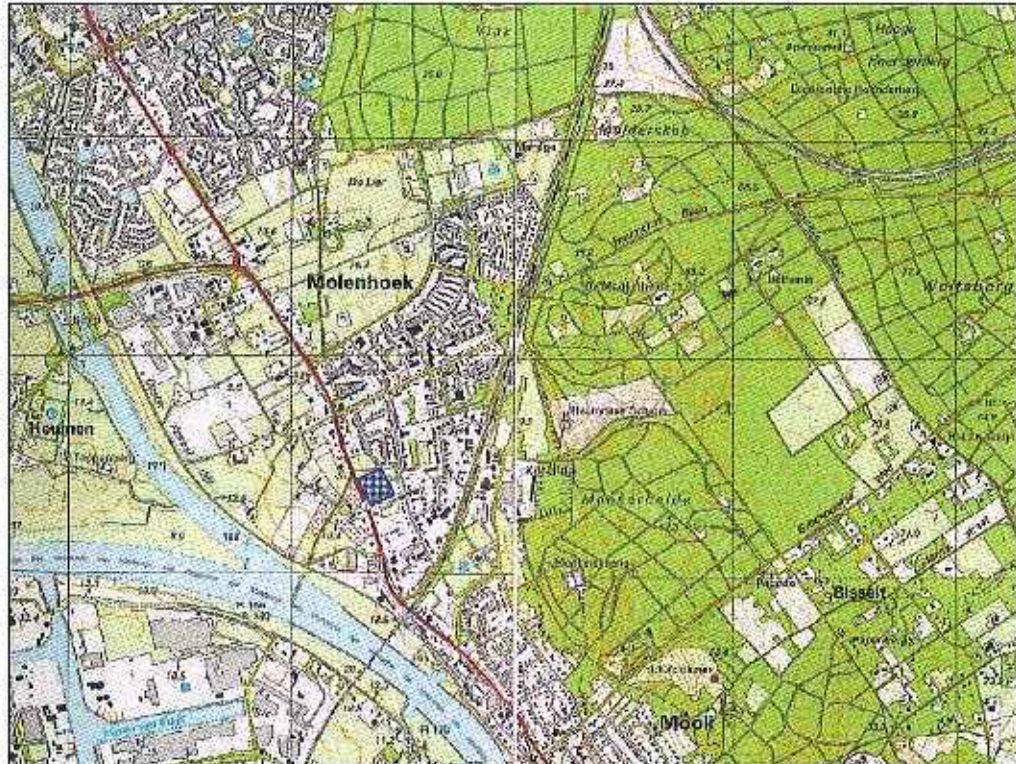
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 12 juni 2007 in de morgen onder de volgende weersomstandigheden: droog en bewolkt, matige wind en circa 17 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

3.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen in de provincie Gelderland in de gemeente Mook-Middelaar, ten noorden van de dorpskern van Mook en ten zuiden van Molenhoek (zie figuur 1). De grenzen van het onderzoeksgebied worden gevormd door de Rijksweg aan de westzijde, de Stiftweg aan de zuidzijde en aan de oost- en noordzijde door een singel bestaande uit bomen en struweel.

Figuur 1: ligging van het onderzoeksgebied (blauwe vlak).

Het onderzoeksgebied heeft een totale oppervlakte van ca. 1,7 ha en bestaat uit een kassencomplex en woonhuis (beide leegstaand), een (schapen)schuur en enkele graslandjes (kort begraasd en verruigt) met enkele (fruit)bomen.

Rondom het onderzoeksgebied bestaat de omgeving voornamelijk uit bebouwd gebied (woonhuizen) en enkele grasveldjes. De grasveldjes liggen aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied en worden onder andere gebruikt als voetbal-/speelveld. De grasveldjes worden omzoomd door bomen en struweel. De omliggende bebouwing bestaat deels uit rijtjeshuizen en deels uit vrijstaande bebouwing.

Leegstaand woonhuis

Een deel van het leegstaande kassencomplex

(Schapen)schuurtje

Verruigd terrein achter het kassencomplex

Begraasd graslandje aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied. Rechts op de foto de kassen

Singel met bomen en struweel en ruigte aan de achterzijde van het kassencomplex

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied (rode vlak).

3.3 Bronnenonderzoek

Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de Natuurbeschermingswet 1998 bevindt het onderzoeksgebied zich niet in of direct nabij Natura-2000 gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Ecologische hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de kaarten van de Provincies Limburg, Brabant en Gelderland maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van EHS-gebieden. De dichtstbijzijnde gebieden liggen ten zuidwesten en ten oosten van het onderzoeksgebied in de provincie Gelderland. In het zuidwesten ligt de Maas. Ten oosten van het onderzoeksgebied ligt de Mookerheide. Dit gebied is onderdeel van een groter bosgebied welk onderdeel is van de Nijmeegse stuwwal. De ligging van deze EHS gebieden, ten opzichte van het onderzoeksgebied, is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied (blauw vlak) ten opzichte van bos- natuurgebieden welke onderdeel zijn van de EHS (groene vlakken).

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich rechts onder in kmhok X: 188 / Y: 419. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van dit kmhok beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het onderzoeksgebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2006. Binnen deze periode is het bewuste kmhok onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheidt gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 3.5.

Naast de informatie van het Natuurloket is tevens gebruik gemaakt van gegevens die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen en organisaties als RAVON en de Vlinderstichting. Onder andere gegevens over vleermuizen, vogels, amfibieën en reptielen zijn op deze manieren verkregen.

3.4 Beschermde soorten

Flora

Het Natuurloket beschikt over gegevens met betrekking tot de soortgroep planten in het betreffende kmhok. Het kmhok is goed onderzocht, er zijn in het betreffende kmhok beschermde soorten waargenomen. Er is één soort waargenomen van FFlijst 1 en één soort uit FFlijst 2/3. Wanneer de bevindingen van het veldbezoek worden gecombineerd met de habitateisen van beschermde plantensoorten dan blijkt dat het onderzoeksgebied voor beschermde soorten ongeschikt is.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten planten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Het Natuurloket beschikt over gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde vogelsoorten in het betreffende kmhok. Met betrekking tot de groep broedvogels geldt dat het betreffende kmhok slecht is onderzocht. Met betrekking tot de groep watervogels geldt dat het kmhok ook slecht is onderzocht. Er wordt melding gemaakt van één broedvogelsoort van FFlijst 3 en vier soorten watervogels van FFlijst 3. Ook uit het literatuuronderzoek blijkt dat er in de omgeving beschermde (broed)vogelsoorten voor kunnen komen.

Tijdens het veldbezoek op 12 juni 2007 zijn verschillende biotopen waargenomen in het onderzoeksgebied. Het gaat om de volgende typen: singel met bomen en struweel, vrijstaande bomen, ruigte, grasland (kort begraaft) en bebouwing. Vogelsoorten die hier kunnen worden waargenomen zijn voornamelijk soorten van het stedelijk gebied, struweelvogels en mogelijk enkele soorten holenbroeders in de wat grotere vrijstaande bomen. Tijdens het veldbezoek zijn in de aanwezige bomen geen holen en in holen broedende vogelsoorten waargenomen.

Conclusie: Het onderzoeksgebied en de directe omgeving worden gebruikt door verschillende beschermde vogelsoorten (FFlijst 3). Het onderzoeksgebied zelf is met het huidige gebruik als foerageer- en/of broedgebied voor de meeste van deze soorten maar matig geschikt (dit voornamelijk door de aanwezigheid van het kassencomplex). In de directe omgeving van het onderzoeksgebied is wel meer geschikt leefgebied aanwezig.

Zoogdieren

Het Natuurloket beschikt over gegevens met betrekking tot de groep zoogdieren voor dit kmhok. De soortgroep is slecht onderzocht, desondanks zijn er vier soorten waargenomen van FFlijst 2/3 en vier soorten van de Habitatrichtlijn. Aan de hand van de verspreidingsatlas van de Nederlandse zoogdieren kan worden vastgesteld dat in de omgeving van het onderzoeksgebied verschillende soorten zoogdieren voorkomen (FFlijst 1). Het gaat voornamelijk om verschillende muizensoorten, mol en egel. Deze soorten gebruiken het onderzoeksgebied mogelijk als leefgebied. Grotere en meer mobiele zoogdiersoorten als haas, vos en bunzing gebruiken het onderzoeksgebied wellicht als onderdeel van hun leefgebied (voornamelijk om te foerageren).

Wat betreft de soortgroep vleermuizen kan aan de hand van de Atlas van Nederlandse vleermuizen het volgende worden gezegd. In en rond het

onderzoeksgebied kunnen een aantal soorten vleermuizen worden verwacht: gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Het onderzoeksgebied is mogelijk interessant voor de genoemde soorten en fungeert wellicht als onderdeel van het leefgebied. De graslandjes/ruigte zijn vrij open en fungeren wellicht als foerageergebied voor de genoemde soorten. Mogelijk dient het woonhuis als winter-/zomerverblijfplaats voor enkele soorten (gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis). De rosse vleermuis maakt gebruik van boomholtes als verblijfplaats. In de aanwezige bomen zijn geen geschikte holtes voor deze soort waargenomen.

Conclusie: Mogelijk benutten een aantal soorten zoogdieren (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als hun leefgebied of als onderdeel daarvan. Daarnaast kunnen een aantal vleermuissoorten (FFlijst 3) worden verwacht die het onderzoeksgebied mogelijk gebruiken als onderdeel (foerageergebied en/of verblijf-/rustplaats) van hun totale leefgebied.

Reptielen en amfibieën

Het Natuurloket beschikt voor het betreffende kmhok over beperkte gegevens met betrekking tot de groepen reptielen en amfibieën. Beide soortgroepen zijn slecht onderzocht. Van de soortgroep reptielen is één soort waargenomen van FFlijst 3, en één soort van de Habitatrichtlijn. Van de soortgroep amfibieën zijn geen waarnemingen gedaan. Uit de gegevens van RAVON blijkt dat de volgende amfibie- en reptielsoorten in de omgeving van het onderzoeksgebied voor kunnen komen. Amfibieën: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, kamsalamander, gewone pad, bruine kikker, poelkikker, bastaardkikker. Reptielen: levendbarende hagedis, hazelworm, zandhagedis, gladde slang en ringslang.

Uit de waargenomen biotopen tijdens het veldbezoek op 12 juni 2007 blijkt dat enkel de gewone pad en bruine kikker mogelijk te verwachten zijn in het onderzoeksgebied en het gebied mogelijk gebruiken als landbiotoop. Wegens het ontbreken van geschikt leefgebied en open water worden de andere amfibiesoorten en de genoemde reptielen in het geheel niet verwacht in het onderzoeksgebied.

Conclusie: Mogelijk benutten een aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als landhabitat. Voor reptielen is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig.

Vlinders en libellen

Het Natuurloket beschikt voor het betreffende kmhok gedeeltelijk over gegevens met betrekking tot de groepen vlinders en libellen. Met betrekking tot vlinders geldt dat het kmhok goed is onderzocht. Met betrekking tot de groep libellen geldt dat het kmhok niet is onderzocht. Van de soortgroep vlinders is één soort waargenomen van FFlijst 2/3. Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied slechts geschikt is voor een klein aantal algemene, niet beschermde vlinder- en libellensoorten. Beschermde soorten worden niet verwacht wegens het ontbreken van geschikt leefgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders en libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Het Natuurloket beschikt voor het betreffende kmhok niet over gegevens met betrekking tot de groepen mieren en kevers.

Uit de bevindingen van het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen (zoals naaldbossen en grote wateren) voor beschermde mieren en kevers aanwezig zijn.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Het Natuurloket beschikt voor het betreffende kmhok niet over gegevens van vissen. Het kmhok is niet onderzocht op de aanwezigheid van deze soortgroep. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied zelf is dit ongeschikt voor het voorkomen van beschermde vissoorten.

Conclusie: Gezien het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied worden geen (beschermde) vissoorten verwacht.

4 Effecten

4.1 Geplande ingreep

Op de locatie Rijksweg te Molenhoek zijn in de toekomst verschillende ruimtelijke ontwikkelingen voorzien. De bestaande functie van het terrein en de huidige bebouwing worden vervangen door een woonfunctie met nieuw te realiseren bebouwing. Naar verwachting zijn de volgende ingrepen van toepassing:

- Sloop van de bestaande bebouwing (kassen, schuur en woonhuis)
- bouwrijp maken van de bouwlocatie,
- aanleg van ondergrondse infrastructuur,
- realisatie van de bebouwing, voorzieningen en verhardingen.

4.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 3 kan worden geconcludeerd dat het onderzoeksgebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. Hieronder worden mogelijke effecten beschreven.

Vogels

Mogelijk benutten een aantal vogelsoorten (FFlijst 3) het onderzoeksgebied als broeden/of foerageergebied. Wanneer ingrepen in het onderzoeksgebied plaatsvinden vindt mogelijk verstoring van broedende vogels (FFlijst 3) plaats en worden mogelijk aanwezige nestplaatsen vernietigd.

Zoogdieren

Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het onderzoeksgebied verdwijnt leefgebied van enkele beschermde grondgebonden (kleine) zoogdieren (FFlijst 1).

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door vleermuizen (FFlijst 3) benut als foerageergebied en het woonhuis als rust- en verblijfplaats.

Het belang van het onderzoeksgebied als foerageergebied voor vleermuizen is gering. De soorten die naar verwachting hier zullen foerageren komen voor in de wijde omgeving van het onderzoeksgebied. In de omgeving van het onderzoeksgebied is voldoende geschikt foerageergebied te vinden.

De uit te voeren werkzaamheden hebben naar verwachting weinig tot geen invloed op foeragerende vleermuizen. Dit gezien het feit dat de werkzaamheden voornamelijk overdag plaats zullen vinden en vleermuizen het gebied alleen 's nachts gebruiken als foerageergebied. Ook na realisatie van de nieuwbouw blijft het onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied. De verstoring zal van zo geringe aard zijn dat er geen effecten optreden aan populaties van vleermuizen die dit gebied benutten om te foerageren.

Het woonhuis wordt mogelijk door vleermuizen benut als (tijdelijke) verblijfplaats (paarverblijf, zomer en winterverblijf). Aangenomen kan worden dat het belang van het woonhuis als paarverblijf voor vleermuizen gering is. Paargezelschappen benutten

meerdere locaties in hun territorium als paarverblijf en zijn hierin zeer flexibel (soms verhuizen ze binnen één nacht naar een andere locatie).

Wanneer de woning gesloopt wordt in een voor vleermuizen kwetsbare periode (kraamkolonie of winterverblijf) dan ondervinden vleermuizen hier mogelijk wel hinder van. De daadwerkelijke aanwezigheid van kraamkolonies dient dan echter eerst te worden vastgesteld door middel van nader onderzoek. Wanneer sloop plaatsvindt buiten de kwetsbare periode (buiten de kraamtijd en buiten de winterslaap) dan ondervinden vleermuizen geen hinder van de ingreep.

Amfibieën

Het onderzoeksgebied wordt mogelijk benut door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1). Bij het uitvoeren van de voorgenomen ingrepen zal leefgebied van deze soorten worden vernietigd.

4.3 Effecten op beschermde gebieden

Voor zover mogelijk te bepalen binnen de kaders van deze quickscan treden er geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden.

4.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

4.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vogels

Indien broedende vogels aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als het slopen van de bestaande bebouwing en het bouwrijp maken van de locatie niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door het te bebouwen deel vóór het broedseizoen ongeschikt te maken (en te houden) wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er geen effecten optreden wanneer sloop van het gebouw plaatsvindt buiten de voor vleermuizen kwetsbare periode. Sloop kan het beste plaatsvinden in de periode half maart t/m half april of in de periode half augustus t/m eind oktober. Wanneer sloop plaatsvindt in een voor vleermuizen kwetsbare periode (kraamkolonie of winterslaap) dan dient uit nader onderzoek duidelijk te worden of vleermuizen het woonhuis daadwerkelijk benutten als kraam- of winterverblijf. Naar aanleiding van dit nadere onderzoek kunnen mogelijk noodzakelijke mitigerende of compenserende maatregelen worden vastgesteld.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

5 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten dieren voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 4.5, dan worden er geen nadelige effecten verwacht ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3.

Er geldt dat er geen effecten optreden wanneer sloop van de gebouwen plaatsvindt buiten de voor vleermuizen kwetsbare periode. Sloop kan het beste plaatsvinden in de periode half maart t/m half april of in de periode half augustus t/m eind oktober. Wanneer sloop plaatsvindt in de aangegeven periode treden er geen effecten op ten aanzien van deze soortgroep. Het aanvragen van een ontheffing is derhalve niet aan de orde.

Wanneer sloop plaatsvindt in een voor vleermuizen kwetsbare periode dan dient nader onderzoek de daadwerkelijke aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen. Naar aanleiding van dit nadere onderzoek worden mogelijke vervolgstappen duidelijk.

Concluderend kan gesteld worden dat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden zonder in overtreding te zijn met de geldende natuurwetgeving mits rekening wordt gehouden met de aanbevelingen ten aanzien van vogels en vleermuizen.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S. et al, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, KNNV, Utrecht, 1992.
- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.natuurloket.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.limburg.nl
- www.ravon.nl
- www.piscaria.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X: 188 / Y: 419

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volligheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1		4	goed	-	1991-2004
Mossen					niet onderzocht		1996-2006
Korstmossen				3	goed	51-100%	1991-2006
Paddestoelen					slecht		1990-2005
Zoogdieren		4	4		slecht	11-25%	1995-2005
Broedvogels		1		1	slecht	0%	1994-2005
Watervogels		4			slecht	0%	96/97-03/04
Reptielen		1	1	1	slecht	51-100%	1991-2005
Amfibieën					slecht		1991-2005
Vissen					niet onderzocht		1991-2005
Dagvlinders		1		2	goed	0%	1995-2005
Nachtvlinders					niet onderzocht		1990-2005
Libellen					niet onderzocht		1991-2005
Sprinkhanen					goed		1991-2005
Overige ongeverveiden				1	slecht	51-100%	1991-2005

* Legenda

FF = Flora- en faunawet
 lijst 1 / lijst 2+3
 H/V = Habitatrichtlijn (alleen
 bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
 RL = Rode Lijst
 (*) = tevens **meetgegevens**
 verzameld.

Volligheid onderzoek: Hiermee
 wordt aangegeven of op basis van
 de getrapte bezoeken een volledig
 overzicht is te verwachten van de
 soorten van de betreffende
 soortgroep. Een **toelichting** op
 deze categorieën kunt u vinden
 onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is
 aangegeven uit welke periode de
 gegevens zijn opgenomen.

 niet van toepassing